

POJĎTE A UVIDÍTE

Kázání ze soboty 29.05.2021 – br. Martin Pavlík

J 1, 35–39

Milé sestry a bratři v Kristu,

včera vpodvečer jsme udělali jednu věc, kterou jsme neudělali už hodně dlouho – vchodové dveře našeho vinohradského kostela jsme otevřeli úplně dokořán. To proto, aby bylo hned na první pohled jasné, že mohou vstoupit nejen lidé s odemykacím čipem, ale úplně kdokoli. Podobně to včera udělalo dalších asi 1200 kostelů a modliteben po celé republice. Noc kostelů je jedna z mých nejoblíbenějších akcí v roce. Je to noc, kdy stovky kostelů dělají společnou věc – otevírají dveře. A každý má příležitost vstoupit, nahlédnout a na chvíli pobýt v místech, kolem kterých jen prochází; o kterých slyšel, ale nikdy nenavštívil; anebo o kterých třeba vůbec nevěděl, že existují. To poslední platí zvlášť o našem kostele schovaném ve vnitrobloku. Tak zní nejčastěji reakce lidí, které dovedeme až sem. Noc kostelů je ve své podstatě postavená na velmi prosté myšlence: otevřít dveře. V zásadě nic víc, nic dalšího, stačí otevřít dveře.

A přesto, pokaždé když otevíráme vchodové dveře, napadá mě na chvíli otázka: A není to málo? Jen otevřít dveře? Říkám si, co by se dalo ještě udělat. Když srovnám úsilí spojené s ostatními akcemi, které připravujeme, anebo když si vybavím, o co všechno jsme se už v kostele pokusili, není to z naší strany málo? Jen otevřít dveře? Rád bych s vámi otevřel jeden krátký text, kterým začíná celé Janovo evangelium. Právě v něm totiž nacházím odpověď na otázku, kterou jsem několikrát zmínil v úvodu svého kázání. Odpověď na otázku: Není to málo?

Vyslechněme ještě jednou Jana ve verších 35–39 v první kapitole jeho evangelia. Představte si, že jste se na chvíli ocitli v tomto příběhu a vidíte podivného muže oblečeného ve velbloudí srsti, který přísným hlasem říká: „Čiňte pokání!“ Lidé kolem něj poslouchají, někteří reagují. Mezi těmito lidmi jsou také dva Janovi učedníci. Když jde jednoho dne kolem Ježíš, Jan Křtitel na něj ukáže a řekne jim: „Hle, beránek Boží.“ Vidíme zde, že první Ježíšovi učedníci v Janově evangeliu pocházejí z kruhu Křtitelových učedníků. Sám Jan Křtitel bude už jen osamělejší. Na tom je pozoruhodné, že Jan Křtitel odchod svých žáků bez zářlivosti snesl. Ukázal se jako pravý učitel: Neváže učeně na sebe, ale chce je vyučit samostatnosti – chce, aby žáci dospěli do zralosti. Ježíš se ptá obou učedníků, prvních, kteří za ním jdou: Co hledáte? Co chcete? A na divnou Ježíšovu otázku pokládají učedníci ještě divnější odpověď: Kde bydlíš?

Nevím, jak to zní vám, ale mně asi jako jedna z nejabsurdnějších odpovědí, kterou mohli vyslovit. Ptají se, kde bydlíš. I satan pokládá Ježíšovi na poušti mnohem lepší otázky. Místo odpovědi se učedníci Ježíše ptají: Kde bydlíš?

Ježíš odpovídá způsobem, který mě v úvodu Janova evangelia pokaždé fascinuje: Pojďte a uvidíte. Pojďte se podívat. Neříká: Pojďte a změním vás. Neříká: Staňte se mými učedníky, poslouchajte mě, dělejte, co vám říkám, vezměte svůj kříž. Říká jen: Pojďte se podívat. To je pozvání. „Šli tedy, viděli, kde bydlíš, a zůstali ten den u něho.“ Ježíš je pozval a oni u něj zůstali. Setkali se s mužem velmi odlišným od Jana Křtitele – ten křičel: Čiňte pokání. Čas se nachýlil. Ale Ježíš říká jen: Pojďte a uvidíte.

Ježíš, se kterým se setkáváme u Jana, je Ježíš, který nabízí pozvání. Pozvání bez podmínek a požadavků. Jen pozvání. Není to málo? Je to příběh o někom, kdo nám říká: Pojdte a uvidíte. Tento obraz Boha, který nás zve k sobě, do jeho domu, se používá v celém Písmu. Pán je můj dům. Pán je můj příbytek. Pán je můj úkryt. Pán je moje útočiště. Pán je můj chrám. Pán je můj příbytek. Pán je můj domov. Slyšíme zde příslib bezpečí a přijetí. Z nebezpečného světa plného násilí, chaosu a stresu hledáme místo Božího bezpečí. Se žalmistou, jak zaznělo v úvodním verši dnešní bohoslužby, říkáme: „Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů. Den v tvých nádvořích je lepší než tisíce jinde.“ Janovo evangelium začíná pozváním a představou přijímajícího domova. K víře patří pozvání. S Ježíšem se nejprve setkáváme jako s tím, který zve k sobě domů. Nemusíme ho následovat. První je pozvánka. Přijď a podívej se. Pojdte a uvidíte. Jak reagovat na Kristovo pozvání? Jak reagovat na Kristovo pozvání podle dnešního textu?

To první, bez čeho se neobejdeme, je poslouchání, naslouchání. Nebýt Jana Křtitele, který řekl: „hle, Beránek Boží“, Jan a Ondřej by si Ježíše možná nevšimli. Tento příběh evangelia nám ukazuje, že musíme umět naslouchat jiným lidem, kteří mluví o Bohu. Naslouchat někomu jinému, kdo nám ukáže na Ježíše. Dnešní evangelium jako by nám říkalo: Ježíše sami nenajdete. Člověk a způsob, kterým nám o Ježíši takový člověk říká, nemusí být přitažlivý ani snadný. I to je v dnešním textu. Stejně jako mnoho lidí v době, kdy kázal Jan Křtitel, bychom ho mohli ignorovat a říct: Podívejte se, jak se obléká. A tento text jako by nám říkal, že máme naslouchat ostatním lidem, i když to nemusí být nutné ti, s nimiž se cítíme dobře. Nebo kteří nám jsou sympatičtí. Možná jsou příliš chudí. Nebo jsou příliš bohatí. Nebo mají zvláštní přízvuk. Nebo mluví jiným jazykem. Vždy se najde nějaký důvod, abychom si řekli: „On sám má evidentně problém.“ Ale poučení evangeliem víme, že někdy právě takoví ukazují na Ježíše. Jan Křtitel je podivín a ztělesňuje všechny možné předsudky. Ale byl to on, kdo těmto dvěma lidem ukázal na Ježíše. Ze Starého zákona vzpomeňte například na Élího. Bez něj by Samuel nevěděl, že k němu mluví Bůh. A v našem dnešním příběhu by si bez Jana Křtitele Jan a Ondřej Ježíše nejspíš nevšimli. To první, čemu nás učí dnešní příběh, je naslouchat lidem v našich životech, a brát je velmi vážně, pokud mluví o Ježíši.

To druhé, bez čeho se neobejdeme, je ptaní. Po naslouchání se musíme zeptat.

Jan a Ondřej se ptají: „Kde bydlíš?“ Pokud chceme Ježíše následovat, musíme se hodně ptát. Musíme se zeptat. Bože, ukaž mi, kde bydlíš. I k tomuto slouží naše modlitby – k otázkám. Všimněte si někdy, kolik otázek obsahují žalmy. Bohu umíme děkovat, Boha umíme prosit, u Boha se dokážeme přimlouvát. Ale umíme se Boha ptát? To druhé, co nám dnešní text nabízí, je připomínka, že máme nabrat odvalu a umět se Bohu ptát.

To třetí, co slyším v dnešním evangeliu, je to, jak je důležité zůstat a chvíli u Boha přebývat. Třetí odpovědí na pozvání je umět zůstat. Jan a Ondřej zůstali celé odpoledne až do čtvrté hodiny. I to vyžaduje odvalu. Odvážit se být tam s ním. Abychom mohli Ježíše následovat jako jeho učedníci, musíme se učit na chvíli u něj a u jeho slova přebývat. I když to zní jako banální věc, ve skutečnosti je to jedna z nejtěžších věcí, která se po nás chce.

Umět nespěchat domů. Nebýt roztěkaný. Ale zůstat a chvíli přebývat. Víme, že budeme mít sto myšlenek a milion věcí na práci. Není náhoda, že se za tuto schopnost modlíme před každým kázáním a při každé bohoslužbě. Jsme lidé, kteří denně hodně pobíhají, dělají mnoho věcí najednou, potkávají mnoho lidí, navštěvují mnoho akcí, čtou mnoho věcí, a to jak v offline, tak v online světě. Zažíváme život jako velké množství věcí, které se děje najednou. Jdeme sem, pak tam, děláme tohle a pak tamto, mluvíme s tím a pak s tím, víme, že musíme udělat tohle a pak tamto.

To je dnes problém mnoha lidí. Nejenže děláme mnoho věcí, ale už během toho přemýšlíme nad tím, co se bude dít dalšího. Prostě, nikdo z nás dnes už nemyslí jen na jednu věc. Těch věcí je strašně moc. A je to často velmi unavující a skutečně vyčerpávající. Věřím, že Bůh poslal Ježíše právě do tohoto velmi unaveného světa. A že v Ježíšově době svět jiný nebyl. Byl stejně unavený a roztěkaný. Ježíšův hlas je tím, který nás vytrhává ze způsobu života, který jsem před chvílí popisoval – od toho pobíhajícího všude možně, k životu, který nekam míří a má smysl.

Poslouchat, ptát se a umět se na chvíli zastavit. Tak zní evangelium pro nás, kteří jsme se mu rozhodli dnes naslouchat. Nezapomínejme, že na začátku zaznělo Kristovo pozvání. Víra začíná pozváním. A Písmo je plné příběhů lidí, kteří tohle pozvání zaslechli a změnilo je to. Změnilo jim to jméno. Abram odpověděl na Boží pozvání a stal se Abrahamem. Saul následoval Ježíše a stal se Pavlem. Ondřej, jeden ze dvou učedníků, o kterých jsme dnes četli, následoval Ježíše, a první, kterému o tom řekl, byl jeho bratr Šimon. Šimon zaslechl pozvání také a stal se Petrem. Petrem, který opustil svůj vlastní starý svět, vstoupil do Božího světa a zjistil, kým v Bohu skutečně je.

Takhle tiše a nenápadně položil Pán Ježíš základ celé křesťanské církve. Co by se asi stalo, kdyby ti první dva učedníci tohle tiché povolání přeslechli? A mám ještě jedno přání: Kéž bychom měli takovou víru a kéž by naše společenství bylo takové, abychom lidem, které zveme do shromáždění, mohli s radostí říct: “Pojďte a uvidíte! Uvidíte, to je zakusíte Boha, ochutnáte Jeho blízkost, Jeho přítomnost!” Kéž by totéž platilo i o našich domovech. Pojďte a uvidíte. Těmito slovy zve Kristus k následování i nás.

Amen